

TALOUSARVIOALOITE 311/2012 vp

Määrärahan osoittaminen maaseudun palveluohjelman toteuttamiseen

Eduskunnalle

Viimeaikaisten tutkimusten mukaan palvelurakenteen selkeys ja palvelujen saavutettavuus maaseudulla ovat heikentyneet merkittävästi. Etäisyydet sekä julkisiin että yksityisiin palveluihin ovat kasvaneet, minkä seurauksena kylien arkiturvallisuus, arjen sujuvuus ja asumisen mahdollisuudet heikkenevät oleellisesti. Palveluiden saavutettavuuden ongelmien laajuudesta kertoo se, että moni tutkimus kyseenalaistaa kansalaisten perusoikeuksien yhdenvertaisen toteutumisen asuinpaikasta riippumatta.

Työ- ja elinkeinoministeriön hyväksymässä Maaseutupoliittisessa toimenpideohjelmassa 2012—2015 todetaan, että palvelujen kehittämisessä on siirryttävä sektorikohtaisesta tarkastelusta asiakaslähtöiseen. Tutkimuksissa todetaan, että kaupunkeihin ja suuriin keskuksiin suunnitellut rakenteet ja järjestelmät eivät useinkaan toimi maaseutualueilla, joilla harva asutus, pitkät etäisyydet ja usein keskuksia alhaisempi tulo-taso vaikuttaavat palvelujen käytännön saatavuuteen, saavutettavuuteen ja palvelumarkkinoiden toimivuuteen. Tutkimuksissa nostetaan myös esille uusia paikallisia ratkaisuja, joiden avoimilla asukkaita, kolmatta sektoria ja osuuskuntia osallistavilla toimintatavoilla on saavutettu sekä inhimillisiä että taloudellisesti edullisia lähipalveluratkaisuja.

Yksi maaseutupoliittisen toimenpideohjelman tärkeistä toimista on, että suunnitellaan ja tuotetaan maaseudun asukkaiden palvelut asiakaslähtöisesti, poikkisektoriaalisesti ja paikallisten olosuhteiden ehdoilla, ja otetaan maaseudun

erityisolosuhteet huomioon kunta- ja palvelurakennemuutoksessa ja valtionhallinnon päätöksiä valmisteltaessa. Toimenpiteeseen kuuluu maaseudun palveluohjelman toteutus valtiovarainministeriön hallinnossa yhteistyössä kuntien kanssa.

Suomi on Euroopan maaseutumaisin maa. Vuonna 2009 reilu kolmannes Suomen väestöstä asui maaseudulla, ja arvioidaan, että tällä hetkellä yli 100 000 ihmistä asuu kaukana palveluista.

Hallitus pyrkii politiikalla vahvistamaan ja uudistamaan peruspalveluita sekä toteuttamaan kuntapoliittiset tavoitteensa, joihin sisältyy muun muassa laadukkaiden ja yhdenvertaisten kunnallisten palveluiden turvaaminen asiakaslähtöisesti koko maassa.

Jotta hallitus voisi saavuttaa sekä kuntapoliittiset että maaseudun elinvoimaisuudelle asettamansa tavoitteet, jotka hyödyntävät koko maan hyvinvointia ja elinvoimaisuutta, tulee maaseudun palveluita pohtia omana kokonaisuutenaan maaseudun asukkaiden näkökulmasta. Palvelut ja niiden toimivuus ovat keskeinen kysymys paitsi hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden rakentamisessa myös demokratian, kansalaisten osallisuuden ja osallistumisen ja mahdollisen arjen näkökulmasta.

Hallitusohjelmaan kirjattujen periaatteiden alueiden erilaisuuden huomioimisesta ja palvelujen yhdenvertaisesta turvaamisesta asiakaslähtöisesti koko maassa tulee näkyä käytännön toiminnassa, myös kaikilla hallinnollisilla tasoilla.

TAA 311/2012 vp — Mats Nylund /r ym.

Maaseudun palveluohjelman toteuttaminen tukee hallituksen tavoitteita kuntauudistuksessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2013 talousarvioon momentille 32.50.62 lisäyksenä 350 000 euroa kansallisen maaseudun palveluohjelman toteuttamiseen maaseutupoliittisen toimenpideohjelman mukaan.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2012

Mats Nylund /r
Ilkka Kanerva /kok
Ulla-Maj Wideroos /r
Mikaela Nylander /r
Astrid Thors /r

Peter Östman /kd
Arto Satonen /kok
Katja Taimela /sd
Jari Myllykoski /vas
Satu Haapanen /vihr